

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Liga za avtonomijo Julijske Krajin Proglas in program nove organizacije

Fašistični režim v Italiji je ustvaril, kakor je razumljivo, poleg slovanske in nemške tudi veliko italijansko emigracijo. Stotisoči Italijanov vseh stopenj izobrazbe in družabnega položaja, kakor tudi političnih naziranj, ki se niso strinjali s fašistično ideologijo in prakso, ali pa so prišli z režimom tudi dejansko v konflikt, so zapustili svojo domovino, nekateri s potnim listom in javno, drugi (ogromna večina) pa nas skrivaj. Zatekli so se večinoma v Francijo, dasi jih tudi v Švici, Belgiji, Španiji, Braziliji, Argentini in drugod ne manjka. Vsa italijanska politična emigracija šteje morda skupaj s slovansko in nemško že več kot milijon duš, ker moramo k njej prišteti tudi tiste Italijane, ki so bili že prej izven domovine in jim je sedaj zaradi protifašistične orientacije zaprta pot vrnitve. Večino pa tvorijo levičarji vseh barv, socialni demokrati, komunisti, anarhisti itd. Dasi se po svoji svetovno-nazorski pripadnosti strogo ločijo v posamezne skupine, jih vendar družijo skupna organizacija, katere skupna želja je: **vreči fašizem in vrniti se v osvobodeno demokratično Italijo.** Med njimi so tudi bivši ministrski predsedniki, ministri, diplomati, univerzitetni profesorji, visoki uradniki, znanstveniki, umetniki in novinarji.

Skupno oficalno glasilo te emigracije je sedaj v Parizu izhajajoči list „Giustizia e Libertà“ (Pravica in svoboda), ki ima sotrudnike povsod med emigranti, tudi pri nas v Jugoslaviji in celo v Mariboru. V okviru te skupine in tega glasila, ki vestno zasleduje vse nasilje nad našimi primorskimi brati ter ga najstrožje obsoja, se je ustanovila tudi **„Liga za avtonomijo Julijske Krajin.“** Ustanovili so jo tržaški italijanski levičarji in vabijo sedaj vanjo vse Primorce brez razlike narodnosti, vere in političnega prepričanja. Tak poziv je izšel te dni tudi v listu „Giustizia e Libertà“. V njem pravijo:

»Naša dežela (Primorska), ki je bila prej kulturno napredna ter je v njej vladalo tudi gospodarsko blagostanje, in je bila glede socialnih ustanov med prvimi, je pod fašističnim režimom doživela katastrofo. Slovenske šole so bile ukinjene, italijanske so pa postale prava paradižja. Davčni sistem se je potencialno do onih oblik, ki spominjajo na že davno pretekle čase. Nekdaj cvetoča industrija je uničena. Pomorske družbe, ki so bile nekoč ponos in bogastvo dežele, propadajo. Stečajni bank in hranilnic so katastrofalni. V lukah ni nobenega dela. Občinski načelniki, ki jih imenuje režim, so

postali despoti, ki nekaznovano izjemajo veliko in malo trgovino. Gorje onemu, ki bi poskušal očito pokazati svoje nezadovoljstvo in se sklicevati na postavbo ter skrb za javno blaginjo! V deželi je razpaseno najstrašnejše ovaduštvo in vojninstvo, ki se razteza od sistematične cenzure zasebnih pism do provokacij varnostnih organov. Vsa sredstva so jim primerna in ne ustavijo se niti pred vrati šole in šolsko mladino, ki jim mora služiti za to, da izvedo, kaj govore ljudje v svojem najožjem družinskem krogu.

Utrdbe, vojašnice, vojaške ceste gradijo z delovno silo priselencev tako intenzivno, da se je vsa dežela spremenila že v pravo bojišče. Italijanom in Slovincem se gode enake krivice (je le še razlika!). Mnogo jih je v zaporih in na konfinacijskih otokih.

Ta »Liga za avtonomijo Julijske Krajin« je pa razširila na italijanskih in slovenskih lepakih svoj program tudi po Primorskem. Iz tega programa sledi, da hoče doseči popolno kulturno, upravno in finančno avtonomijo dežele, absolutno politično in gospodarsko izenačenje primorskih Italijanov in Slovincov ter obnovo gospodarskega blagostanja najširših delavskih in nameščenskih mas. Nadalje pozivajo vse Primorce, naj se pridružijo gibanju, ki naj stre diktaturo in obnovi demokracijo. Samo tega ne povejo, kako mislijo to izvršiti? S proglasi, zborovanji emigrantov in protesti pred svetom, ki ima tisoč lastnih skrbi in nima časa brigati se za usodo in pravice prebivalstva Julijske Krajin? Vse to je lepa teorija, a žal samo teorija tržaške italijanske socialne demokracije, ki je pozabila, da se da vsaka sila uničiti samo s protisiljo, ki pa mora biti močnejša!

Zaradi tega je ta proglas »Lige za avtonomijo Julijske Krajin« pač samo dokument položaja in stremeljenj, pa nič več. Vendar je tudi kot tak zanimiv, ker nam dokazuje, da so spoznali nevzdržnost razmer na Primorskem tudi domači izseljenci in doma ostali levičarski Italijani. Njihova misel o avtonomiji Julijske Krajin bi se pa dala težko uresničiti tudi tedaj, če bi fašizem izginil in bi v Italiji zavladovali tisti, ki so sedaj v emigraciji, kajti Italijan je nazadnje le Italijan, pa naj bo fašist ali marksist! Kadar je v stiski, objubi vse, ko pa te stiske ni več, pozabi prav kmalu tudi na najsvetanejšo obljubo. Starim tržaškim Italijanom, v kolikor niso fašisti, bi morda še verjeli, onim iz starih mej pa ne moremo, doživeli smo preveč bridkih razočanj tudi že — pred fašizmom! — r.

Sestanek Hitlerja z Barthoujem?

RAZGOVORI MED DOUMERGUEOM IN RIBBENTROPOM. RIBBENTROPP OBIŠČE SE ENKRAT PARIZ.

PARIZ, 20. junija. O sestanku predsednika Doumerguea s Hitlerjem od poslancem Ribbentroppom piše »Le Matin« med drugim: Doumergue se je razgovarjal s Hitlerjem zastopnikom uro in pol. Ko mu je Ribbentropp sporočil želje nemške vlade glede velikih aktualnih vprašanj, ki zadevajo predvsem Francijo in Nemčijo, mu je Doumergue razložil splošne smeri francoske zunanje politike, kakor je to storil že zunanji minister Barthou. Ne more se trditi, da sta Doumergue in Ribbentropp sklenila nekaj pozitivnega, ker tudi Ribbentropp ni bil pooblaščen za izvršitev kake službene misli. Njegov obisk je bil zgolj infor-

mativnega značaja. O pravem namenu njegovega obiska v Parizu pa se ne ve nič točnejšega, toda izgleda, da je pripravljala teren za sestanek med Hitlerjem in Barthoujem. Von Ribbentropp namerava še v tem mesecu ponovno obiskati Pariz, in sicer takoj, ko se vrne Barthou iz Bukarešte in Beograda. Ribbentropp se želi sestati z zunanjim ministrom Barthoujem preden se bo ta odzval vabilu predsednika angleške vlade Macdonalda in odpotoval v London.

ŠVICA NE PRIZNA RUSIJE.

BERN, 20. junija. Švica ne bo priznala sovjetske Rusije.

Rezultati Bukarešte

Sklepi o splošnih in podrobnih vprašanih - Mala antanta bo podpirala francosko snovanje varnostnih paktov

BUKAREŠTA, 20. junija. Včeraj so se sestali zunanji ministri male antante k sebi samo dopoldne ter razpravljali o vprašanih splošnega mednarodnega položaja. Posebno pozornost so posvetili sestanku Hitlerja in Mussolinija v Benetkah in Hitlerjevi obljubi, da bo Nemčija spoštovala samostojnost Avstrije. Če se ta obljuba izpolni, bo ustrezno tudi intencijam male antante in bo dana boljša podlaga za dokončno ureditev Podonavja. Nadalje so ministri proučili tudi zvezo Italije, Avstrije in Madžarske ter ugotovili, da presega okvir prizadevanj za splošno sodelovanje. Mala antanta bo pa nastopila zelo odločno tudi proti neprestanemu revizionističnemu izzivanju Madžarske. Ker je dovolj močna, da uveljavi svojo voljo, bo vedno pripravljena nastopiti z vso svojo silo proti vsakomur, ki bi hotel kršiti mir in rušiti sedanje stanje. Glede razorožitve vztraja mala antanta pri svoji ženevski izjavi. Je proti oborožitvi Nemčije, ker bi v tem primeru logično sledila tudi oborožitev Madžarske in Bolgarije. Popoldne ni bilo konference

zaradi priprav na sprejem Barthouja. — Konferenca bo jutri zaključena in se bo sta dr. Beneš in Jevtič zvečer odpeljala domov.

BUKAREŠTA, 20. junija. Zunanji ministri so mimo splošnih obravnavali tudi mnoga podrobna vprašanja. Posebna pažnja je bila posvečena sosedom treh držav. Vsi trije ministri so orisali odnose svojih držav do vsake sosedne posebej, nakar so bili storjeni potrebni sklepi, in sicer glavno zaradi možnosti sklenitve novih garancijskih paktov. Francoska politika stremi namreč po sklenitvi regionalnih garancijskih paktov, ki se dele v dva dela: 1. v sredozemsko-jadranski pakt v in 2. vzhodni pakt. Prvi pakt bi obsegal Francijo, Italijo, Jugoslavijo, Grčijo, Bolgarijo in Turčijo, drugi pa Rusijo, Češkoslovaško, Poljsko in Romunijo. Ministri so sklenili, da bo mala antanta kot celota podpirala ta stremeljenja, pri čemer pa morajo biti njeni interesi v celoti varovani in trpeti tudi ne sme enotnost male antante. Ti sklepi se bodo pretresali tudi še ob navzočnosti Barthouja.

Louis Barthou v Romuniji

NA MEJO ROMUNIJE SE JE PRIPELJAL DAVI OB 6. URI, V BUKAREŠTO PA DOSPE OB 19. URI.

BUKAREŠTA, 20. junija. Francoski zunanji minister Barthou se je na poti v Bukarešto pripeljal sinoči ob 17.45 na Dunaj, kjer se mu je pridružil kancelar dr. Dollfus in ostal z njim 40 minut. Govorila sta o vprašanih Avstrije. Nato je Barthou nadaljeval potovanje z ekspresom proti Bukarešti. Po poročilih z meje, je prispel Barthou na romunska tla davi ob 6. uri, ob 9. uri je pa dospel v Cluj, kjer je bil s strani oblasti in prebivalstva navdušeno pozdravljen. Do meje mu je odšel nasproti namestnik šefa protokola, da ga pozdravi v imenu romunske vlade. V Cluju je bil nato ranžiran

poseben salonski vlak, ki bo pripeljal Barthouja ob 19. uri v Bukarešto. Za ta sprejem so v teku še zadnje velike priprave. Na severnem kolodvoru ga bodo pozdravili vsi trije zunanji ministri male antante. Jutri bo seja ministrov male antante ob prisotnosti Barthouja. Parlament se bo sestel k svečani seji, na kateri bodo imeli manifestacijske govore ministrski predsednik Tatarescu in voditelji strank, ki bodo poudarjali osnove romunsko-francoskega prijateljstva. Odgovoril jim bo Barthou v velikem priateljskem govoru.

Obisk angleške vojne mornarice

TIVAT, 20. junija. Boka Kotorska se pripravlja na svečan sprejem angleške sredozemske vojne mornarice, ki bo priplula tja koncem tega meseca. Po poročilu poveljstva angleške vojne mornarice na Malti, bo obiskalo na šo obalo in naše vode nad 70 različnih vojnihih ladij pod poveljstvom angleškega admirala Fisherja. To bo deseti obisk angleške vojne mornarice v naših vodah. Doslej je po navadi obiskalo naše vode po največ do 50 vojnihih ladij, tokrat pa bo priplulo v naše luke 70 modernih angleških ladij, na katerih se bo pripeljalo okrog 30.000 mornarjev in častnikov, ki bodo ostali del časa naši gosti. Priredili bodo tudi razne tekme z našimi mornarji.

Proti ilegalnim akcijam

BEOGRAD, 20. junija. Včeraj popoldne je bila tu važna seja poslanskega kluba JNS, na kateri je predsednik Uzunović ponovno obrazložil stališče stranke do raznih političnih gibanj po državi, naglašajoč, da člani JNS pri njih ne morejo sodelovati, dolžnost oblasti pa je, da jih z vsemi sredstvi preprečijo. Kdor bi se izmed organov državnih oblasti v bodoče pregrešil zoper to načelo, bo moral iz-

vajati konsekvence in bo poklican na odgovor. Obenem je pa odločno obsodil tudi vse govorice, po katerih naj bi se pri nas lahko spremenilo obstoječe stanje.

BANOVINSKA SAMOUPRAVA.

BEOGRAD, 20. junija. Vlada sestavlja že več časa zakon o banovinskih samoupravah, ki ga bo v kratkem predložila narodni skupščini. Včeraj pa je skupščina sprejela zakon o fidejkomisih in ratificirala konvencijo o definiciji napadalca.

SPOPADI V FRANCIJI.

PARIZ, 20. junija. Iz Tuluze poročajo, da je priredila tamkajšnja patriotska mladina banket, po katerem so si skočili v lase člani mladine in socialisti, ki so z rdečo zastavo na čelu prikorakali v dvorano in nameravali omladince razgnati. Nastal je krvav pretep, v katerem je bilo okrog 30 oseb hudo ranjenih. Policija je aretirala nad 100 razgrajčev in kmalu nato napravila red in mir.

NOVI NEMIRI V ŠPANJI.

MADRID, 20. junija. Pri glavnem vходу v parlament je eksplodirala bomba. Detonacija je bila silna. Materijalna škoda je precejšnja, toda človeških žrtev ni. Istočasno so pričeli demonstrirati tudi levičarji in je morala intervenirati policija. Med demonstranti je bilo večje število ranjenih. Ko je stopila v akcijo še vojska, so bili nemiri udušeni.

Dnevne vesti

Seja mestnega sveta in upravnega odbora

Mestni svet je odklonil priziv mesarjev proti sklepu mariborskega obč. sveta zaradi premestitve mesarskih stojnic — Mesarji se selijo v Strossmayerjevo ulico

Mestni svet občine mariborske je imel sinoči pod predsedstvom župana g. dr. Lipolda svojo sejo v mestni posvetovalnici. Razpravljali in rešili je več tekočih administrativnih zadev mestne občine mariborske. Nekako v ospredju pa je bil priziv Združenja mesarskih in klobasičarskih mojstrov v Mariboru proti sklepu mariborskega občinskega sveta zaradi premestitve mesarskih stojnic v Strossmayerjevo ulico. Po nepotrebnem so se glede premestitve razburjali razni duhovi, ker se je s tem vprašanjem mestna občina mariborska bavila že dolgo let, in to iz teh razlogov. Znano je, da se vrši ves promet iz mesta proti zahodu mimo mesarskih stojnic na Glavnem trgu in na Koroški cesti. Ker pa je promet velik, so vse mesarske stojnice, ki so odprte izpostavljene velikemu prahu, ki ga dvigajo vozeča vozila. V zadnjih letih pa se je promet z motornimi vozili na tej progi izdatno povečal, ker vozijo tod mimo v poletnem času avtobusi na Mariborski otok, redno pa mestni avtobusi na progi Maribor-Selnica in obratno. V kratkem pa bo pričela obratovati tudi najnovejša krožna proga v zahodnem delu mesta, ki bo tudi vodila mimo mesarskih stojnic. Zaradi te proge, ki je z ozirom na dejstvo, da zahodni del mesta sploh nima nobene avtobusne zveze s centrom, nujno potrebna, je postala premestitev stojnic z Glavnega trga in s Koroške ceste še posebej aktualna in neobhodno potrebna.

Mestni svet se je po daljšem resnem in vsestranskem pretresu vseh v poŕtev

prihajajočih okoliščin odločil, da ostane pri sklepu zadnje javne seje mestnega občinskega sveta, to je, da premesti mesarske stojnice v Strossmayerjevo ulico, ki je dovelj prostorna, senčna in najprimernejši prostor za stojnice, ker ima dohode od vseh strani. Mesarji sicer navajajo v svojem prizivu, naslovljenem na mestno občino in v pritožbi naslovljeni na bansko upravo, da je premestitev mesarskih stojnic javno vprašanje, ker ni vseeno, kje si nabavljajo gospodinje svoje živilske potrebščine in da leži Glavni trg v sredini mesta, ki je najprikladnejši za vse živilske potrebščine kakor tudi za stojnice. Nadalje navajajo mesarji v svoji pritožbi, da so najemniki stojnic mali obrtniki, ki ne morejo imeti lastnih lokali v mestu in izražajo bojazen, da bodo v onem trenutku, ko se bodo premestile stojnice v Strossmayerjevo ulico, odprla večja mesarska podjetja svoje lokale na Glavnem trgu, s čimer bi bili uničeni mesarji v Strossmayerjevi ulici. Tudi navajajo, da mesarske stojnice prav nič ne ovirajo motornega prometa na Glavnem trgu in na Koroški cesti.

Mestni svet je obravnaval vse razloge, ki govore za in proti premestitvi, prav tako pa tudi vse razloge, ki jih navajajo mesarji v svojem prizivu, kateremu pa občina ni mogla ugoditi, ker je premestitev neodložljiva in ker ima mestna občina diskrecionarno pravico glede določitve prostorov stojnic. Svoj sklep je občina podkrepila z utemeljenimi razlogi tudi banski upravi, ki bo pritožbo mariborskih mesarjev zavrnila kot nedopustno.

Smrt patra Pavla Potočnika. Včeraj ob 13. uri je umrl v tukajšnjem frančiškanskem samostanu duhovni svetnik o. Pavel Potočnik. Pokojnik je že delj časa bolehal in bil priklenjen na bolniško posteljo. Znan je bil kot neumoren organizator raznih katoliških prosvetnih in cerkvenih organizacij. Rodil se je 18. novembra 1880 kot sin kmetijskih staršev pri Sv. Urbanu pri Ptuj. V jeseni pred 14 leti je prišel v Maribor, kjer je opravljal službo dušnega pastirja vse do svoje smrti. Malu po prihodu v Maribor je bil imenovan za kateheta na krčevinski ljudski šoli. Pokojni pater Pavel je zlasti skrbel za mladino. Z njegovo pomočjo se je zgradila mladinska dvorana v Cvetlični ulici. Bil je pravi katoliški apostol, ki so ga vsi verniki visoko spoštovali in ljubili. Pokopali ga bodo jutri popoldne ob 14. uri na frančiškanskem pokopališču. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Promenadni koncert. Mestno olepševalno društvo priredi jutri zvečer od 20. do pol 22. v mestnem parku promenadni koncert, na katerem bo igrala vojaška godba pod taktirko kapelnika g. Svobode.

Pritožbe s pokopališč. Obiskovalci grobov na naših pokopališčih na Pobrežju, se vozijo iz mesta navadno z avtobusi, ki se ustavljajo pred vhodom na mestno pokopališče. Pa tudi tisti, ki gredo peš, se poslužujejo navadno broda v Melju in potem krajše poti. Zgodilo se pa tudi, da mora človek ob kakšni priliki najprej na mestno in nato na frančiškansko pokopališče. Vse to je bilo do nedavna v redu, z mestnega na frančiškansko pokopališče je bil prehod skozi vedno odprta vrata. Ni pa več tako zadnje čase, baje zaradi sporov med grobarji, so vrata, ki vodijo z mestnega na frančiškansko pokopališče zaprta in obiskovalci morajo napraviti potem veliki in nepotrební ovinek, da pridejo na frančiškansko. Včasih pa, v najboljšem in naj srečnejšem primeru, najdejo grobarja, ki jim po dolgem moledovanju vendarle odpre vrata. Seveda, človek tedaj ne more biti umazan in mora odriniti nekaj drobiža. Čemu in zakaj vse to? Zakaj se zapira ta prehod? Obiskovalci naših pokopališč bi bili iskreno hvaležni merodajnim, če bi to zapiranje odpravili!

Polnilna peresa z zlatim in navadnim peresom: Zlata Bršnik, Slovenska ul. 11.

Na 2. drž. dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici bo otvorjena razstava šolskih izdelkov še 21. tm.

Otroška olimpijada. V nedeljo 24. tm. dopoldne bo v mestnem parku otroška olimpijada, ki jo priredi ISSK Maribor. Zbirališče tekmovalcev ob 9.30 na Trgu svobode. Najlepše okrašeno vozilo dobi tudi darilo. Vse podrobneje na plakatih.

Zbor malih harmonikarjev Pomladka Rdečega križa bo spravljal pri nedeljski dobrodelni tomboli na Trgu svobode vse v veselo razpoloženje. Kdor še ni imel prilike slišati teh malih umetnikov, naj ne zamudi prilike in naj jih pride poslušati. Čudil in divil se bo njih spretnosti in znanju. Poleg tega nevsakdanjega užitka bodo imeli poslušalci priliko nabasati si listnico z nič manj kot z 8 lepimi tisočaki, in to vse za Din 2.50!

Guštinova stavba na Grajskem trgu lepo napreduje. Pred dobrim mesecem je pričela graditi tvrdka Jelenc & Šlajmer na Grajskem trgu 4 nadstropno Guštinovo hišo. Delo zelo naglo napreduje ter bo hiša še letos dograjena. Stavbišče meri približno 1.300 m². V hiši bo moderno opremljena dvorana za kino, ki bo merila okrog 3.200 m² in bo v njej približno 600 sedežev. Dvorana bo imela vhod in izhod na Grajski trg. Opremljena bo z vsem komfortom, centralno kurjavo in ventilacijo. Spredaj bo imela prostoričen oder, zadaj pa balkon. Vhod v hišo bo 7 m širok in bosta v njem dva trgovska lokala. V pritličju stavbe bo moderna restavracija, v kletnih prostorih bo pa g. Guštin uredil moderno kegljišče in plesišče. V prvem in drugem nadstropju bo dve štirisobni in dve trisobni stanovanji s centralno kurjavo; v tretjem nadstropju pa sedem samskih sob in bo imela vsaka kopalnico in predsobo. V četrtem nadstropju bodo slikarski atelje, pralnica, stanovanje za hišnika in eno trisobno stanovanje. S to stavbo bo dobil Grajski trg povsem drugo lice.

Nova stanovanjska hiša. Mestni svet mariborski je na sinočni seji podelil gradbeno dovoljenje Ivanu Reichmanu za dvonadstropno stanovanjsko hišo v Klavniški ulici.

Weekendski izlet »Putnika« v Rogaško Slatino. Odhod v soboto 23. junija ob 18. uri, povratek v nedeljo ob približno 22. uri. Vozna cena 60 Din, prvovrstna postrežba in prenočevanje v Rogaški Slatini 80 Din. Prijave pri »Putniku«.

Autocarski izleti »Putnika« za prihodnjo nedeljo. Logarska dolina. Odhod ob 5. uri, povratek ob približno 23. uri. Cena Din 110.—. Celovec - Vrbsko jezero: Odhod ob 5. uri, povratek ob približno 23. uri. Cena Din 135.

Naše lepo Pohorje bo dobilo v kratkem zanimiv opis v knjigi prof. dr. Fr. Mišica: »V žaru in čaru našega šumovitega Pohorja«. Avtor knjige bi rad objavil v njej tudi slike podpohorskih mest, trgov in vasi, zato prosi županstva in zasebnike, naj bi mu poslali primerne slike ali kliseje, če jih imajo, že do konca tega meseca na njegov naslov (Maribor, Aškerova lica 22/I.).

Pešizlet Sokolske čete v Radvanju bo v nedeljo 24. t. m. k Mariborski koči na Pohorju. Vsi oddelki se zberejo ob 6. uri zjutraj pred šolo. Vabljeni so tudi netelovadci in prijatelji Sokola.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Jubilejna proslava mariborskih čevljarjev. Združenje čevljarških mojstrov v Mariboru bo proslavilo prve dni julija 50-letnico svojega obstoja. Zaradi današnje svetovne krize, zlasti pa zaradi hudega konkurenčnega boja, bo proslava v manjšem obsegu. Ob tej priliki se bo združenje spomnilo vseh, ki so postavili temelj organizaciji, pa tudi onih članov, ki jih je strl val neizprosne konkurence. Z doprinosi proslave bodo obdarjeni obubožani člani, morebitni preostanek pa bo združenje porabilo za prireditve strokovnega tečaja za čevljarске pomočnike.

Kongres slaščičarjev in medičarjev v Mariboru. V letošnjem Mariborskem tednu bo 14. avgusta v Mariboru kongres slaščičarjev in medičarjev iz vse države. Kongres bo v kazinski dvorani, ki jo je odstopila mestna občina prireditvenemu odboru brezplačno.

Lastnikom obveznic 2 in pol% vojne škode. Vsi lastniki obveznic 2 in pol% vojne škode, ki imajo svoje obveznice shranjene pri Poštni hranilnici na kakršnikoli osnovi (za zastavo, za jamščino, v shrambi, na obroke kupljene obveznice itd.), se obveščajo, da ne smejo, dokler ne dobe od Poštne hranilnice obvestila, da so jim stare obveznice zamenjane na nove, teh novih obveznic prevzeti, zamenjati ali pa kako drugače z njimi razpolagati. Kakor hitro bo Poštna hranilnica zamenjala te obveznice, bo takoj o tem pisмено obvestila lastnike in jim sporočila nove serije in številke.

Redka lovska sreča. Pretekli ponedeljek je ustrelil znani mariborski lovec primarij dr. Hugon Robič v lovskem revirju pri Vranskem 3 šesterorogate srnjake. Živali je delj časa zalezoval in jih pogodil s kroglo.

Gimnazijske štipendije za potovanje na Češkoslovaško. Ministrstvo prosvete je razpisalo osem štipendij za dijake višjih razredov gimnazij, ki bi šli v letošnjih počitnicah na Češkoslovaško. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo državne realne gimnazije. Prijave je treba vložiti najpozneje do 23. tm.

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 21. t. m.: Ob 12.15: operne fantazije na ploščah; 12.45: poročila; 13: čas, reproducirane pesmi iz solne Španije; 18: »O človeku« (predava dr. Božo Škerli); 18.30: srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel); 19: plošče po željah; 19.30: pogovor s poslušalci (prof. Prezelj); 20: koncert pevskega zbora »Ljubljana« s spremljevanjem radio-orkestra; 20.45: radio-orkester; 22: čas, poročila; 22.15: koračnice in valčki na ploščah.

Grajski kino. Od danes dalje »Jaz in cesarica«. Krasna zabavna opereta. Liliane Harwey, Mady Christians, Konrad Veidt v glavnih vlogah.

Kino Union. Od danes srede dalje veliki monumentalni zvočni film »Zadnji dnevi Pompejev«. Grandiozno filmsko delo kot zvočni film. Od danes dalje so predstave ob delavnikih samo od 18.45, 20.45. Ob nedeljah in praznikih ob 14.30, 16.30, 18.45 in 20.45.

Pri ohladi sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšanju delovnih moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarček naravne »Franz Josefove« grenčice. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« voda radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseli lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tirolci na mariborskih ulicah. Zadnje čase se pojavljajo po mariborskih ulicah »Tirolci« in »Tirolke« z zelenimi pankeljci okoli črnih klobukov ter s celimi šopi ptičjega perja. Pa tudi oblačila jim žare v najbolj neokusno sestavljenih barvah, da o golih, dlakastih kolenih niti ne govorimo. Že v gimnaziji so nas učili, da se mitisno zelena barva in cinoblastordeča bijeta in da torej ne spadata skupaj. Tu pa ti dve barvi kar prevladujeta! Že iz estetskega vidika je taka »noša« nekaj nemogočega in žali normalni estetski čut. Da je ta »noša« nemogoča v ostalih zapadnoevropskih državah, je znano, saj je povsod predmet posmeha in pomilovanja. Le pri nas naj bi veljala kot višek okusnosti in »mode«. Pa ne le, da je ta »noša« neokusna in naravnost ataka na nepotvorjen čut našega naroda (ki sprejema tudi tuje, v kolikor prestane preizkušnjo z ozirom na našo svojskost), je ta tuja navlaka naravnost izzivanje. Take maskare smešijo in kvarijo lice našega poštenega slovenskega Maribora in presega ta maskaradna manija že vse meje okusa, dostojnosti in narodne časti. Kaj bi se zgodilo enemu izmed nas, če bi se pojavil v Celovcu ali na Primorskem recimo s šajkačo ali z dalmatinsko čepico na glavi? Prepričani smo, da bi ga, če že ne aretirali, pa vsaj pretepli. Mi smo seveda kulturneji, pozivamo pa dotičnike, med katerimi je menda baje iz neinformiranosti žal tudi nekaj pristnih Slovencev, da shranijo svojo maskarado za pust! Kajti ni mogoče dopuščati, da tako vidna poplava tuje navlake preplavi naše kraje ter jim tako vtisne pečat nemškega »Kultur-Bodna«. Jugoslovanke, branite čast jugoslovanstva! Obenem pa naj vsa nacionalna društva pozovejo svoje članstvo, da forsira našo narodno modo. Tukajšnje modiste pa naj odstranijo iz izložbenih oken »Salzburško« navlako. Dokažimo, da Maribor ni le politična, marveč tudi naša kulturna meja!

Tujski promet. V prvi polovici junija je bilo pri mariborski policiji zglašenih 700 oseb. Od teh je bilo 270 tujcev, in sicer 48 z Dunaja, 15 iz Gradca, 207 pa iz drugih krajev.

Prepovedan tisk. Naše notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in razširjati v naši državi Ploetzovo nemško knjigo, ki je izšla v Lipskem pod naslovom »Izveček iz stare, srednje, nove in najnovejše zgodovine«. Državno tožilstvo v Zagrebu pa je prepovedalo razširjati 24. številko humorističnega tednika »Koprive«, kakor tudi letake pod naslovom »Dijaki hrvatske univerze in hrvatska akademsko omladina« ter knjigo »Čokolada«, ki je izšla v Zagrebu.

Dve nezgodi. Pri Sv. Marjeti ob Pesnici se je včeraj popoldne pri igri hudo ponesrečila 13-letna učenka Zofka Šalamonova. Dekletce je padlo tako nesrečno, da si je zlomilo hrbtenico. V Rošpohu pa je padel s črešnje 16 letni delavec France Zel in si zlomil desno roko. Oba ponesrečenja se zdravita v mariborski bolnišnici.

Zanimiva razprava. Pred velikim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal danes dopoldne ponovno 30-letni hlapec Anton Prikeržnik iz Libelci, obtožen, da je poskušal zastrupiti 65-letnega prevzittkaria Lovrenca Druga, da bi ga na ta način spravil s sveta in postal gospodar na Drugovem posestvu. Potek in sodbo bomo zaradi pomanjkanja prostora priobčili jutri.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 20,3 stopinj C nad ničlo, minimalna temperatura je znašala 14,9 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 20 stopinjah 732, reduciran na ničlo 729,9; relativna vlaga 80; vremenska napoved napoveduje poslabšanje vremena.

Iz naših stanovskih organizacij

Učiteljsko zborovanje pri Sv. Martinu na Pohorju

Za svoje v tem šolskem letu zadnje zborovanje 16. t. m. si je učiteljstvo slovenjebistriškega okraja zbralo slikoviti Sv. Martin na Pohorju. Planinsko podnebje tu goraj v višini 800 m in nad vse pristrčen sprejem, ki so ga pripravili šentmartinski tovariši — v pozdrav so vohrale zastave, pred šolo pa je bil postavljen slavalok z napisom »Dobrodošli!« — sta ustvarila v vseh veselo razpoloženje.

Kraj sam je stara rimska naselbina; razne ostanke iz preteklih časov najdeš na tamošnjem pokopališču. Na popotniška, ki pride prvič sem gori napravi vasica vtis snažnega, prikupnega in zdravega letoviškega kraja. Oddih tu mora biti idealen, zato ni čuda, da so pol ure od tod postavili klimatski zdravstveni dom za okrepitev slabotne dece, nazvan »Počitniški dom kraljice Marije na Pohorju«.

Zborovanje samo se je vršilo v šoli, do kamor prideš iz Slov. Bistrice v dveh urah. Predsednik Miloš Tajnik se je pristrčno zahvalil za tako pozoren sprejem, nato pa posebej pozdravil upravnika Dečjega doma tovariša Vomerja in novo tovarišico Jožico Potiskovo. Podal je za tem situacijsko poročilo in obrazložil položaj v JUU, na kar so bili stavljeni razni predlogi in se je predlagala resolucija glede pristranskih razpisov službenih mest v zadnjem času, ki se glasi: »Učiteljstvo opaža, da se v zadnjem času razpisujejo samo takozvana slabša

mesta in zato zahteva razpis vseh razpoložljivih mest, tudi onih v mestih in bližnji okolici, ki se pridružujejo za neke protežirance«. V lepem številu zbrano učiteljstvo je pozdravil h koncu tudi domači upravitelj Podvršnik.

Pred zborovanjem si je učiteljstvo ogledalo prej omenjeni dom (pol ure hoda od vasice, po pešpoti 10 minut), do katerega se popelješ iz Sl. Bistrice lahko tudi z avtom. Z vsemi napravami doma, ki ustreza vsem potrebam današnjega otroka, nas je seznanil ljubeznivi upravnik g. Vomer. Dom leži na 32 ha obsežnem zemljišču, odkoder je razgled med drugim tudi na Klopni vrh. Sv. Arh. Mariborsko kočjo itd. Sam Sv. Martin se je pred njim kot na dlani lesketal ves opran v solcu in za njim Slovenske gorice in celo daljnje Prekmurje. V domu, ki ima poleg glavnega poslopja še 3 paviljone in je opremljen z vsem potrebnim, je zdaj nastavljenih 57 dečkov in 57 deklic, ločeno po spolu. Čez mesec dni pa bo tam spet nova kolonija. Otroci so z vsem preskrbljeni, ne pogrešajo ne sprehodov, ne iger, ne kopanja in so pod skrbnim nadzorstvom učiteljstva. Snaga vlada in po zdravju diši, da bi človek kar tam ostal, pa dom je samo za mladino! K letu bo dobil dom tudi električno razsvetljava.

Popoldne je našlo učiteljstvo zatočišče v gostoljubni Korenovi gostilni in kar težko je bilo ločiti se in oditi iz prikupne pohorske vasice.

Ki.

Velepomemben izum domačina

Patentiran spoj tračnic bo omogočal vožnjo brez sunkov, ohranitev voznega parka in zmanjšanje izdatkov za vzdrževanje železniških tirov

Precej nagosto so nasejani med našim narodom izumitelji najrazličnejših izumov. Nekateri uživajo že svetovni sloves, in prav gotovo bi bilo število teh še večje, če bi mogli vse izume praktično porabiti doma. Tako je tudi upokojeni nadzornik proge g. Ivan Kumer, ki je preživel prav gotovo polovico svojega življenja na železniških progah, izumil poseben spoj tračnic. Slišal je že v svoji mladosti, da si strokovnjaki prizadevajo iznajti način kako bi odstranili sunke, ki jih povzročajo spoji tračnic in kako bi napravili vožnjo na železnici udobnejšo. Sam je dan za dnem poslušal to odbijanje železnih koles ob spojih tračnic in se že pred leti pričel baviti z mislijo izuma posebnega spoja tračnic. Ko pa je pred

kratkim stopil v pokoj je prijavil pri državnem patentnem uradu v Beogradu svojo iznajdbo »udarcev prost spoj tračnic«.

Tračnice so danes spojene tako, da jih vežeta dve spoiki, pritrjeni z vijaki. Med tračnicami je tako zvana dilatacija, vmesni prostor, v katerem se tračnice zaradi vročine rastežajo. Ta spoj leži na dveh prarih, katerih medsebojna razdalja ustreza dolžini spoik in je mnogo manjša od razdalje ostalih pragov vzdolž tračnic. Različni vmesni prostor med tračnicami, kakor tudi majhna razdalja slabo spodbitega praga povzročata pri vožnji pod pritiskom stalno udarjanje, kar je zlasti za potnike zelo neugodno. Mimo tega pa povzroča nepregledno ško

do na strojih in drugih vozilih posebno pa pri vzdrževanju tirnih naprav, kakor tudi pri izmenjavi počenih tračnic in ostalega spojnega materiala.

S patentiranim Kumerjevim izumom pa bi bili odstranjeni vsi že omenjeni in še drugi nedostaki. Kumerjev spoj ima še to prednost, da bi bile odveč sedanje spoike in drugi prag stika. Njegov izum obstoji iz dveh 140—150 cm dolgih koničastih tračnic, ležečih na treh prarih normalne razdalje. Glava, sedlo in noga spojnih delov so z ozirom na dilatacijo primerno izdelani. Z vijaki vezana spojna dela pritrjuje še 6 do sedla tračnic segajočih pričvrstilnih plošč. Spojni vijaki in 4 primerno močni čepi znotraj prehodnih delov dopuščajo raztezanje tračnic v dolžino, izključujejo pa vsako medsebojno vertikalno premikanje, da se na ta način teža vozečih vozil razdeli na oba dela enakomerno. Da pa se položaj pragov napram prehodnim delom zaradi zaviranja vzponov itd. ne spremeni, so na nogi tračnic privarjeni ali na drug način z ozirom na potrebno dilatacijo pričvršče

Olažanje pri vsakodnevnem delu nudi

Union
čokolada

ni bradati osloni, ki se naslonijo na podložne plošče, pritrjene na proge prehodnih delov. Prehodni deli so privarjeni na normalne tračnice in omogočajo dilatacijo za 30 m dolge tračnice ter so iz enakega materiala.

Koristi in vrline Kumerjevega izuma so: vožnja brez sunkov, ohranitev voznega parka, zmanjšanje izdatkov za vzdrževanje tirov in pri izmenjavi poškodovanega dragega materiala ter privaritev pri materialu. Za novi izum, ki je nedvomno velikega pomena, se zanimajo že nekatere tuje tvornice za izdelovanje tračnic.

Gospodarske vesti

Zrcalo našega gospodarstva. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 10. t. m. naslednjo statistiko: Otvorjeni konkurzi: v dravski banovini in moravski — (1), savski 3 (—), vrbaski — (—), primorski 3 (—), drinski 2 (1), zetski, vardarski ter Beogradu, Zemunu in Pančevu 1 (—), donavski 1 (2); razglašene prisilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 1 (3), savski, vrbaski, drinski, zetski, moravski ter Beogradu, Zemunu in Pančevu — (—), primorski 2 (—), donavski in vardarski 1 (—); končana konkurzna postopanja: v dravski banovini — (4), savski 1 (2), vrbaski in zetski — (—), primorski 1 (4), drinski 1 (2), donavski 2 (7), moravski 4 (4), vardarski 2 (—), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (1); potrjene prisilne poravnave: v dravski banovini 1 (1), savski, zetski in donavski 1 (2), moravski (—), vardarski, Beograd, Zemun in Pančevo — (1).

Zlorabe pri znižanih tarifah. Generalna direkcija državnih železnic je zaznala, da vanja, se opozarjajo lastniki žag na škodomačili žag zlorablja, na ta način, da se pošiljke hlodov pošiljajo na žage v žaganje za tuji račun, torej ne za lastno uporabo dotične žage. Ker ne more železniška uprava dovoliti takega izigravanja, se pozarjajo lastniki žag na škodljive posledice, ki bi brezpogojno nastale za vse lastnike žag, če se taka praksa takoj ne neha.

Ptu

Na ptujskem živinskem sejmišču se je razpasla navada, da se prodajalec živinčeta dogovori s kupcem, da se izvrši prodaja izven sejmišča. Živinčce se potem odžene s sejmišča kot neprodano, zunaj pa našteje kupec denar prodajalcu. Na ta način se izogneta plačevanju takse prenosa, za katero je oškodovana mestna občina. Zaradi prestopka sejmskega reda je že več prodajalcev odnosno kupcev prijavljenih oblasti in bodo zaradi tega občutno kaznovani. Občinstvo se zato opozarja na določila sejmskega reda, ki strogo prepoveduje prodajo živine izven sejmišča.

Profesorska.

Profesor: Zakaj me včeraj na cesti niste pozdravili?

Dijak: Oprostite, gospod profesor, nisem vas videl, ker sem hudo kratkoviden.

Profesor: Kaj niste mogli stopiti bližje?

Milan Ruščak:

Židovski Babilon

Tel-Aviv, meseca junija.

V prvem pismu »Večerniku« sem dejal, da je nova židovska Palestina moderni Babilon. Da je to zares, spoznavam vsak dan bolj. Kdor ni videl njegove središča Tel-Aviva, si sploh ne more predstavljati, kako izgleda to palestinsko židovstvo. Dasi so vsi ti ljudje, ki brže mimo mene po ulicah, trgovinah, restavracijah, delavnicah, tovarnah, kinematografih itd. Židje, so vendar strahovit konglomerat ali pa še neurejen mozaik iz delcev, zbranih z vsega sveta. Prišli so v svojo staro-novo domovino kot cionistični bratje izraelskega naroda, pa govorijo skoraj vse jezike, kar si jih more človek misliti, pripadajo vsem nazorom, vsem stanovom in duhovnim gibanjem.

Tu vidim družbo akademsko naobraženih mož, ki se poslužujejo nemščine, dasi so morali Nemčijo zapustiti neprostovoljno. Svojega »maternega« jezika, hebrejščine, se šele učijo, deloma sami in z občevanjem, deloma pa v kurzih, ki jih je v Tel-Avivu in drugod vse polno. Koliko časa bo še trajalo, da jim bo »materinščina« tekla tako gladko kakor sovražna nemščina? Morda nikoli in bodo popolni in zares pristni Izraelci šele njihovi otroci ali otroci otroci. Gospodje pripadajo politični smeri, ki je sovražna nacizmu in sploh fašizmu, a niso marksistični levičarji, zato gledajo grdo na sosedno družbo, v kateri so zbrani nekdanji Monakovčani, zagrizeni marksisti, večinoma radikalni komuni-

sti. Staro-nova domovina, kakršna je, jih je razočarala. O novi sanjajo, ki naj bi bila urejena po načelih Žida Karla Marxa, Žida Bronsteina-Trockega itd. Vmes se pa ukvarjajo s problemi, ki so kilometre daleč od marksizma — s posli svoje nove individualistično-kapitalistične eksistence. Da, življenje je vendar vse nekaj drugega ko pa teorija. V Palestini je sedaj prvo zaslužek, eksistenca! In nehoti se izza komunizma oglašajo židovski kupčijski nagon. Morda bodo ti nekoč monakovski komunisti čez nekaj let, ko bodo eksportirali svoje lastne oranže ali kaj drugega, še čisto navadni židovski »kšeftarji« in bo pojem »kolektiva« zamenjal — »kšeft«. Tempora mutantur! Babilon je čudna prekuhavalnica velikega konglomerata.

Malo dalje so Židje iz Rusije. Nekoč so bili tam mali kramarji, pa so prišli sovjeti, prišli so komisariji njihove lastne krvi, morda celo njihovi lastni sinovi in so jim vzeli kramarije ter z njimi eksistenco. Ti govorijo o Trockem in drugih židovskih boljševiki kot o izdajalcih in izmečkih Židovstva. Gorje, če bi jim monakovski teoretični komunisti poizkusili oznanjati svoj evangelij! Pljunili bi in se sramežljivo obrnili v stran. Apagel!

Dalje srečam Žide iz Italije, ki hvalijo fašizem in govorijo v blaženem jeziku »del dolce si«. Prišli so v Obljubljeno deželo iz cionističnega navdušenja, vzpodbudeni po Mussolinijevem evangeliju »izvoljenega naroda«, pod katerim pa oni ne mislijo italijanskega, kakor Duce, marveč izraelskega. V bistvu so zato navdušeni fašisti in ne morejo razumeti nemškega »fašizma«, ki prega-

nja Žide. Mussolinija obožujejo, jih pa to oboževanje prav nič ne moti, da ne bi s svojimi oranžami in limonami izpodrivali na vseh evropskih tržiščih — italijanskih. Eno je teorija, drugo je praksa; eno je navdušenje, drugo je »kšeft«.

Še dalje vidim Žide iz Združenih držav. Teli je malo, a so poleg angleških najpremožnejši. Ameriko so zapustili zaradi somraka proslule »prosperity« in Rooseveltovih »boljševičskih« eksperimentov. S seboj so prinesli dolarje. Kako, vedo samo oni. Vajeni ameriškega tempa dobe pred krizo, s Palestino niso zadovoljni, dasi nudi vsem iz Evrope precej znakov amerikanizma. Naglo snujejo grandiozne načrte. Oranže so važne, z njimi se da trgovati, a za ameriškega Žida to ni zadosti. Palestina mora dobiti tudi grandiozno industrijo. Najprej je potrebna silna elektrifikacija. In tu je — Mrtvo morje. Tudi iz »mrtvega« morja se da napraviti »kšeft«, kapital, pa ne samo z eksploatacijo rudninskih primesi njegove strupene vode, ampak tudi z — elektriko. Zdržitev dveh morij, »živega«, ki je višje in »mrtvega«, ki leži nižje, pod gladino prvega. Sicer pa ta ideja ni njihova iznajdba, je že starejšega datuma. Za boljševizem, fašizem, nacizem in druge izme nimajo smisla. Vse to jim je evropski nerentabilni posel. Njihov program je tempo, grandioznost in prosperiteta. Tudi kulturno zaostali Arabci jim niso tako nevarni. Mislijo le, kako bi jim postali »gnoj« za amerikanizacijo, kulji za prosperiteto! Nekdo mora biti »gnoj«, samo da ni Žid, sin »izvoljenega ljudstva izraelskega«, ki se je po tisoč in več letih vrnil v svojo staro-novo Obljubljeno deželo. Kakšen

nepraktičen zaostalež se jim neki zdi Mojzes?

Naši jugoslovanski cionisti so med vsem tem pisanim vrvežem babilonskih kontrastov kar pohlevni in nepomembni. Tudi oni niso zapustili Jugoslavije zato, ker bi se v njej ne počutili dobro. Nasprotno, vedno so njihova usta polna hvale in nekdo mi je dejal, da ni nobena država v Evropi Židom tako priročna, kakor naša. Vrhovni rabín Jugoslavije je bil celo imenovan v senat! V Obljubljeno deželo so odšli iz cionističnega idealizma. Idealizma? Zares? More biti Žid sploh idealist? Morda, a jaz tega kljub vsemu ne verjamem. Meni se vse bolj zdi, da je tudi na dnu tega idealizma — kšeft. Saj je to edino, kar družji ves ta pestri palestinski židovski Babilon, da je kljub vsemu vendarle resnična enota. Za absolutizmom, liberalizmom, fašizmom, komunizmom, za vsem je silni gon izraelske rase, izzvenevajoč v eni sami silni želji po — uveljavljenju!

Da, uveljaviti se, pa kakorkoli in v čemerkoli, samo da se dominira in dvigne iz množice. To je nagon, ki se je utrdil v Židih v stoletjih pomešanosti med vsemi narodi sveta. Če tega nagona ne bi bilo, tudi Židov ne bi bilo več. Assimilirali bi se bili. Za uveljavljenje so nekateri rabili kapital, drugi pa marksizem. Eni so hoteli biti diktatorji z zlatom, drugi s čeko. Namen je pa pri obeh isti. Niso morda nemški narodni socialisti spoznali to, ko so židovstvu napovedali neizprosni boj? Ta misel se mi je porodila te dni tu v Tel-Avivu in me noče več zapustiti. Premišlujte o tem še v Sloveniji!

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Vidiš, poprej si se me zelo bala, sedaj se me še samo malo, naposled se me pa ne boš nič več. Da, čarovnica sem, toda prav zaradi tega, ker sem čarovnica, sem te rešila neizogibne pogube. Ti sama nisi vedela, kako blizu je že bila. A ni bil faraon Semis Ofiris največja nevarnost, bil je to nekdo drugi.«

»Nekdo drugi?«

»Bila je ženska.«

»Ženska?«

»Da. Boj se vedno bolj žensk nego moških! Moški se raztogotijo, zdivjajo kakor nevihta, pa se tudi prav tako naglo vnesejo. Moški tudi kmalu odpustijo in pozabijo.«

»Če sovraži ženska, je njeno sovraštvo nemo, kakor kača je, ki se počasi neopazno vije dalje med travo, da se potem v nepričakovnem trenutku zahrbtno požene na svojo žrtev, jo piči in umori. Navadno se ji niti ne mudi, ker se ne boji splahnenja svojega sovraštva, kakor se ga boji moški, ki zamudi vse, če ne stori takoj, dasi so tudi med moškimi taki, ki nosijo v sebi žensko nprav, kakor

so med ženskami take, ki so bližje moškimi. A dočim je moško sovraštvo lahko najrazličnejših izvorov, je žensko vselej le enega samega: njen začetek in konec je — ljubezen. Vanjo je zapredena kakor pajek v svojo mrežo, iz nje napada in v njej se brani. Tudi nate je prežala smrt iz mreže ljubezni in če ne bi bilo mene, bi bila zdaj morda že mrtva.«

»Mrtva...«

»Bila si na poti favoritki Nefteti, ki si jo videla z bakljo v roki v podzemlju dvora. Odkar so te pripeljali velikemu, je pozabil nanjo, ki mu je bila prej kraljica srca. Zato te je sovražila; hotela te je odstraniti, da bi spet sama zakraljevala, in ker sem čarovnica, sem te rešila iz njenih rok bolj kakor iz faraonovih. Njemu bi se bila naposled še vdala, vzljubila bi ga bila v svoji otroški preprostosti.«

»Kako veš vse to?«

»Ker sem čarovnica,« se je zakrohotala Arikdinila.

»Zato vem tudi to, da te je spregovoril sam Najvišji in te posvaril.«

»Tudi to veš?«

»Si verjela njegovemu glasu?«

»Da.«

»Nisi čisto nič podvomila?«

»Ne.«

»Veruj dalje!«

»Ti si zares čarovnica.«

»Veruj tudi to. Saj tega podzemlja sploh ni, vse je le čarovnija. Jutri ga ne bo več. Tu, kjer si sedaj, bo gora, kakor je bila nekoč. Ti pa boš na ladji, plula boš po Kali in veliki Ra te bo varoval, da se srečno vrneš na dvor svojega očeta. Tedaj se spomni name!«

»Hvala ti, skrivnostna, če je res, kar govoriš. Nikoli ne bo konec moje hvalnosti. Mislila bom nate do konca svojih dni.«

»Tako bo živelo moje ime na treh celinah tudi še potem, ko me več ne bo. Vse svoje življenje sem delala samo zlo, le sedaj delim dobroto. To je konec... konec...«

»Česa?«

»Mojega življenja. Kadar se zlobec spremeni v dobrotnika, je blizu njegova smrt. To je najvidnejši znak, najočitejša napoved.«

»Zakaj govoriš tako?«

»Ne ugovarjaj mi! Čemu? Hočeš s svojo roso mladostjo premodriti mojo

silno starost? Dete. Nikoli ne boš doživel mojih let, nikoli dopredla niti mojih misli. In bolje bo tako. Hvali velikega Rāja!«

»Silno si modra in komaj razumem tvoje besede.«

»Morda jih boš še kdaj do dna razumela. Toda zdaj si potrebna počitka in okrepčila za pot. Pojdi z menoj v moje sobane!«

Arikdinila se je dvignila in odvedla princeso s seboj po enem izmed neštetihih malih naravnih hodnikov do nekega kapnika, ki se je zavrtel in odkril vhod v umetno napravljene podzemeljske prostore. Evalasta se je znašla nenadoma na hodniku in nato v bogato opremljeni sobi. Stene so pokrivala zavese, v kotu so stale stelaže in tla so pogrinjale udobne blazine.

»Moje domovanje ni tako razkošno, kakor je bilo tvoje v palači Semisa Ofirisa,« je dejala starka, »vendar ti bo nudilo prijeten odpočitek za ta kratek čas, ko ti bom gostiteljica. Zdravstvuj! Moram te zapustiti, kajti čakajo me še važna opravila.«

»Zdravstvuj in hvala ti!« je dejala princesa.

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Naš teniški naraščaj

Že prvo juniorsko teniško tekmovanje je pokazalo velik napredek slovenskega tenisa. Dočim so se doslej le nekateri povzpeli nad povprečnost trenutne jakosti teniškega sporta v našem mestu, so si slovenski naraščajniki na mah osvojili vodstvo v teniškem sportu. ISSK »Maribor«, ki je poslal najodličnejšo mladinsko skupino v boj, je dal s svojo pomembno zmago teniškem sportu nove smernice za bodočnost, ki obetajo tudi v nacionalnem oziru važen preokret. Pod vodstvom pooblaščenca Jugoslovanske teniške zveze g. Radovana Šepca je bil preteklo nedeljo završen prvi mladinski teniški turnir za prvenstvo Maribora. ISSK »Maribor«, ki je že pred osmimi dnevi gladko odpravil »Rapidovo« moštvo, je porazil tudi zastopnike SK »Železničarja« in si s tem osvojil prvo prvenstvo teniških naraščajnikov v našem mestu. To še mnogo obetajoče prvenstvo so izvojevali Sergej Senekovič, Tomislav Neralič, Marko Dernovšek, Stevo Tončič, Jakec Šneberger in Božo Gajšek, ki so v obeh tekmovanjih pokazali presenetljiv napredek. Z desetimi točkami so zmagoslavno prehiteli Rapidovce in odločili sicer šele po napetem boju tudi tekmovanje z Železničarjem s 5 : 4. Od Železničarjevega moštva pripada levji delež bratoma Vasku in Borisu Škapinu, ki sta sama pripomogla svojemu klubu do štirih zmag. Pričakujemo, da ne bo ostalo pri tem edinem tekmovanju, marveč da dokažejo naši fantje tudi v bodočih igrah ponoven napredek, ki bo že v najkrajšem času vplival na celotni razvoj teniškega sporta.

ISSK Maribor — nogometni odsek. Članstvo nogometnega odseka se poziva, da vzame na znanje sklep načelstva nogometnega odseka, objavljen na objavi desk v Ljudskem vrtu. Istočasno se članstvo ponovno poziva, da se zanesljivo udeleži sestanka vseh nogometištev, ki bo v četrtek 21. t. m. ob 20. uri v posebni sobi hotela »Orel«. Načelstvo odseka.

SK Železničar v Subotici. Jutri odpotuje nogometno moštvo SK Železničarja v Subotico, kjer bo v soboto in nedeljo sodelovalo na nogometnem turnirju za prvenstvo železničarskih klubov Jugoslavije. V soboto bo SK Železničar nastopil proti zmagovalcu srbske skupine, v nedeljo pa — če bo zmagal v soboto — proti prvaku Subotške nogometne podzveze ŽAK-u.

ISSK Maribor:SK Rapid. V nedeljo 24. t. m. se bo odigrala na igrišču ISSK Maribora prijateljska tekma med ISSK Mari-

borom in SK Rapidom. Tekma se bo pričela ob 10. dopoldne.

Tekmovanje za prvenstvo Mariborske kolesarske podzveze. MKP priredi v nedeljo, dne 1. julija kolesarsko dirko za prvenstvo Mariborske kolesarske podzveze na 75 km dolgi progi Maribor—Fram—Rače—Hajdina—Ptuj—Sv. Urban—Sv. Bolfenk—Sv. Lenart—Maribor. Start ob 7. uri pri mestnem vodovodu na Tržaški cesti, cilj pa v Tomšičevem drevoredu. Nagrade: 3 darila, 6 kolajm, 2 diplomi. Pravico do starta imajo vsi

Sokolstvo

Okrožni zlet na Pobrežju

Prav gotovo je že vsak sklenil, da bo šel v nedeljo 24. t. m. na Pobrežje. Kdo bi pa izostal od tega narodnega praznika, ki nam ga bo priredilo Sokolsko okrožje Maribor desni breg v režiji pobrežkih Sokolov? Prvič bo letos Pobrežje nosilo na svojih tleh množice sokolskih pripadnikov, prvič bodo tudi mnogi izmed njih spoznali to novo sokolsko postojanko.

Težki so bili začetki pred 4 leti, trda je bila ledina, hud odpor, ki se z mnogih strani čuti še danes. Kreпка pa je bila sokolska volja, neomajna je ljubezen do domovine in počasi razprostira Sokol svoja krila vedno širše in širše!

Letno telovadišče spreminja vsak dan

v kolesarski zvezi verificirani vozači skupine A in B. Splošna določila: Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost, po cestno-policijskem redu ter pravilniku Kolesarske zveze kr. Jugoslavije. Dirka bo ob vsakem vremenu. Prijava vozačev je predvidena najpozneje eno uro pred startom. Start je dovoljen le s predpisano opremljenimi kolesi, to je z dobro zavoro in zvonce. Pritožbe se viagajo najpozneje 10 minut po cilju. Prijave sprejema predsedništvo v Gosposki ulici 40.

svoje lice. Vsak dan mrgoli tam telovadcev in drugga članstva, ki pripravljajo vse potrebno. Le ena skrb jih teži — ali bo lepo vreme?

Pobrežani, nedelja naj bo naš praznik, v nedeljo pokažimo vsi svojo narodno zavednost, okrasimo svoje hiše z zastavami! Popoldne pa vsi na telovadišče — niti eden ne sme manjkati!

Vsa narodna društva iz mesta in okolice pa prosimo, da se tega okrožnega zleta v čim večjem številu udeleže. Zbirališče za vse na Kralja Petra trgu ob pol 14. uri, nato v sprejvodu odhod na Pobrežje. Na svidenje — **zdravo!**

Sokolsko društvo Maribor I. se ob zaključku svoje letošnje tombolske prireditve najiskrenejše zahvaljuje vsem plemenitim darovalcem mnogoštevilnih do-

bitkov, kakor tudi vsem udeležencem prireditve. Vsi naj bodo prepričani, da so tako veliko pripomogli za nadaljnjo uspešno telesno in moralno vzgojo naše drage mladine. Zdravo! Odbor.

Smrt kralja opic

Pred dnevi je v Sydneyju umrl v starosti 59 let tamkajšnji trgovec z bombažem Karl Rochester, ki je bil znan po vsej Avstraliji pod imenom kralj opic. Pokojnik je bil velik ljubitelj teh človeku tako sorodnih živali. Imel je krasno zbirko opic, ki jih je kupoval in naročeval z vseh delov sveta. Ves dan je hodil med kletkami in se zabaval z opicami, o katerih je napisal tudi neko strokovno razpravo, kako se človek lahko z njimi pogovarja. Razprava o razgovoru z opicami je vzbudila veliko zanimanje zlasti med znanstveniki zaradi dobrih in točnih opazovanj. Neki avstralski list je celo pripomnil, da je Rochester prav gotovo izumil posebno metodo za razgovor z opicami, ker je nerazumljivo, kaj bi delal dneve in tedne med kletkami. Obiskoval je svoje živali sam in postajal dolge ure pred posameznimi kletkami. Znano je bilo, da je Rochester imel opice rajše kakor ljudi in so ga prav zaradi tega nazivali kralja opic, ki ga pa sedaj že pokriva avstralska zemlja.

Obrajen nebotičnik

Na Japonskem se ta čas resno bavijo z načrtom »nebotičnika«, ki sicer ne bo 80 nadstropij visok, pač pa 80 nadstropij globok. Poslopje bo tedaj iz samih pritličij, ki se bodo spuščala druga na drugo, 330 metrov pod zemljo. To najgloblje poslopje sveta bo zgrajeno v Tokiu, kjer so stavbišča prav tako draga kakor po drugih vele mestih in se morajo zaradi tega bolj ekonomično izkoristiti. Ker so pa na Japonskem potresi precej pogosti, ne kaže graditi na tako nezanesljivem terenu nebotičnikov kakor v Ameriki, marveč se skušajo arhitekti prilagoditi prihkam z zidanjem v zemljo. Načrti bodočega »peklotičnika«, ki bo imel obliko mogočnega okroglega vodnjaka in bo zgrajen iz železobetona, so že izvršeni v vseh podrobnostih. Podzemna palača bo opremljena z dvigali in prezračnimi šahti. Gradbena družba »Shin Nippon«, ki je prevzela gradnjo, ceni, da bo veljalo to originalno poslopje okrog 700 milijonov dinarjev.

Njena prepoved.

Ona: Če me poljubite, bom kričala.

On: Pa vendar ne tu, saj so ljudje bli-

zji.

Ona: Pa pojdiva kam drugam, kjer ni

ljudi.

Mali oglasi

V nalem

ODDAM
lepe prostore, priprave za trgovino, pisarne itd. s 1. septembrom t. l. Naslov v upravi »Večernika«. 2456

Stanovanje

Blizu glavnega kolodvora se odda takoj čisto, solučno **DVOSOBNO STANOVANJE** mirni stranki. Pismene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Lepo stanovanje 450«. 2542

Službo dobi

Iščem
dobro hišno šiviljo. Taporska ul. 20. 2537

STREŽNICO
takoј sprejem k bolni gospe Vprašati Studenci. Radvanjska cesta, Lešnik. 2536

SPREJMEM
takoј šiviljo ali praktikantinja za pisarno in trgovino. Naslov v upravi »Večernika«. 2534

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Prima teletina

Prsa

Obistna pečenka

Kare

Končna pečenka Din

6-

Prima volovsko meso Din 6- 8-

Mešarija Vlahovič Aleksandrova c. 38

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO,
strogo separirano takoj oddam. Sodna ul. 25-III, vr. 11. 2533

SOBO

parketirano, solučno, na lepem, zdravem kraju, z uporabo kopalnice, oddam takoj gospodu. Naslov v upravi lista. 2403

Prodaj

Dne 30. 6. 1934 ob 15. uri se v Ljubljani, Svabičeva ul. 15 **PODROČNO PRODA I ŠIVALNI STROJ** za eno tretjino cenilne vrednosti. Konk. uprav. Kmetijsk. eksp. zadruga Maribor. 2541

ŠIVALNE STROJE,
kolesa in otroške vozičke prodaj po ugodnih cenah Alojz Ussar, Trubarjeva ul. 9-I. 2540

Kupim

KUPIM
še dobro ohranjen štedilnik. Gostilna. Paurič. Stolna ulica. 2535

K kopalni obleki pristoi: iöče čevlie in pasove priporöča C. Bñdefeldt, Gosposka ul.